

Sygn. akt I ACz 837/14

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący:	SSA Dariusz Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2014 r.

na posiedzeniu niejawnym sprawy

z powództwa **D. K. (1)**

przeciwko **(...) S.A. w S.**

o zapłatę

na skutek zażalenia **powoda**

na postanowienie Sądu Okręgowego w Krośnie

z dnia 14 sierpnia 2014 r., sygn. akt I C 677/14

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 sierpnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Krośnie w rozpoznając wniosek powoda D. K. (2) w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych postanowił zwolnić powoda od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od pozwu ponad kwotę 1.000 zł, zaś w pozostałym zakresie wniosek powoda oddalił.

Sąd Okręgowy po przeanalizowaniu sytuacji majątkowej, zarobkowej i rodzinnej powoda ustalił, że poprzez częściowe ograniczenie wydatków D. K. (2) będzie w stanie poczynić oszczędności i podjąć starania o zgromadzenie środków na prowadzenie postępowania sądowego w niniejszej sprawie.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł powód. Zaskarżając postanowienie Sądu Okręgowego w Krośnie w całości wniósł o jego zmianę poprzez udzielenie mu całkowitego zwolnienia od kosztów sądowych, ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił obrazę prawa procesowego art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonanie oceny z pominięciem okoliczności wskazujących na konieczność zastosowania art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Zarzucał również naruszenie art. 102 ust. 1 u.k.s.c. poprzez błędne ustalenia faktyczne polegające na przyjęciu, że wnioskodawca jest w stanie ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny opłatę od pozwu w kwocie 1.000 zł.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie rozpoznając zażalenie powoda zważył, co następuje:

Zażalenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Jedną z podstawowych zasad obowiązujących w procedurze cywilnej jest obowiązek wyłożenia przez stronę procesu, która inicjuje postępowania w danej instancji wymaganych prawem kosztów sądowych. Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych ma szczególny charakter i jest instrumentem gwarantującym dostęp do sądu osobom, które obiektywnie nie są w stanie ponieść tych kosztów z uwagi na ich sytuację materialną. Podstawą dokonania przez Sąd oceny sytuacji osoby wnioskującej o udzielenie zwolnienia od obowiązku poniesienia kosztów sądowych jest oświadczenie składane przez taką osobę obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania zgodnie z art. 102 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. 2005 r., nr 167, poz. 1398 ze zm.). Rzeczą zatem strony ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych jest wiarygodne i rzetelne, a przez to przekonujące wykazanie za pomocą powołanych w oświadczeniu okoliczności oraz załączonych do niego dokumentów, iż nie jest ona w stanie ponieść kosztów sądowych bez uszczerbku w koniecznym utrzymaniu siebie i rodziny.

Prawidłowo Sąd I instancji ustalił, że treść oświadczenia złożonego przez powoda nie uzasadniała oceny, że realnie nie stać go na pokrycie ciężaru finansowego związanego z uiszczeniem częściowej opłaty od pozwu. Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne poczynione w przez Sąd Okręgowy i przyjmuje je za własne, albowiem oparte są one na ocenie dowodów zgodnej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Powód nie wykazał, by ze względu na stan zdrowia ktokolwiek z członków jego rodziny pozostający z nim we wspólnym gospodarstwie domowym wymagał specjalnego odżywiania, czy kosztownej diety, a dopiero takie okoliczności pozwalałyby w świetle zasad doświadczenia życiowego uznać podaną przez powoda sumę przeznaczaną na wyżywienie trzy osobowej rodziny za przekonującą. Zarówno powód, jak i jego żona otrzymują stały, miesięczny dochód w takiej kwocie, że nie można uznać, że są osobami ubogimi. Należy zgodzić się z Sądem Okręgowym, że instytucja zwolnienia od kosztów sądowych jest instytucją wyjątkową, stanowiącą przejaw pomocy państwa dla osób najuboższych, które bez drastycznego ograniczenia bieżących wydatków związanych z ich egzystencją nie są w stanie ponieść kosztów sądowych. Nie można interesów fiskalnych państwa wyrażających się w pokryciu kosztów sądowych traktować w sposób drugorzędny, przyznając priorytet innym zobowiązaniom niewynikającym z potrzeby zapewnienia koniecznego utrzymania dla siebie i rodziny. W tym kontekście prawo powoda do sądu nie doznaje ograniczenia, ponieważ zakres spoczywającego na nim obowiązku ponoszenia kosztów sądowych został przez Sąd Okręgowy ustalony z poszanowaniem jego uzasadnionych potrzeb bytowych. Powód nie wykazał za pomocą złożonego oświadczenia, iż nie ma możliwości uiszczenia kosztów sądowych w ustalonym zaskarżonym postanowieniem rozmiarze bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Argumentacja Sądu I instancji odpowiada praktyce sądowej w tym pogładowi zawartemu w orzeczeniu Sądu Najwyższego zgodnie z którym obciążenie strony kosztami sądowymi, których wysokość nie przewyższa jednomiesięcznych jej dochodów zbliżonych do przeciętnych zarobków, z reguły nie oznacza, że nie jest ona w stanie ponieść kosztów sądowych bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny (por. postanowienie SN z dn. 14.10.1983 r., I CZ 151/83, OSNCP 1984 nr 5 poz. 82). Koszty sądowe nie ustępują innym bieżącym wydatkom, a brak w danym momencie środków na pokrycie tych kosztów nie uzasadnia uwzględnienia wniosku o zwolnienie od kosztów. Powód uwzględniając czas jakim dysponował na powzięcie decyzji o obronie swoich praw i wszczęciu postępowania był w stanie poczynić pewne oszczędności z bieżących dochodów. Ewentualne wydatki, potrzeba poniesienia których może powstać w toku dalszego postępowania w relacji do sytuacji zarobkowej rodziny powoda nie będą na tyle wysokie, by usprawiedliwione było stanowisko, że konieczność ich poniesienia stanowi przeszkodę uniemożliwiającą dochodzenie praw powoda w postępowaniu sądowym.

Sąd Apelacyjny rozpoznając zażalenie powoda miał na uwadze również tę okoliczność, że poniesienie przez stronę kosztów sądowych koniecznych do wszczęcia postępowania ma charakter zwrotny w tym znaczeniu, że o ile zgłoszone w pozwie żądania zostaną uwzględnione, to zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 k.p.c.) przeciwnik procesowy zwraca stronie koszty niezbędne do dochodzenia przez nią swoich praw.

Mając to uwadze Sąd Apelacyjny ocenił zażalenie powoda jako nieuzasadnione i oddalił na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. .